У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. ЧЕТВЕР, 23-го КВІТНЯ 1970 Ч. 72. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, APRIL 23, 1970 No. 72. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 22 квітня 1970

В АМЕРИЦІ

ФЕДЕРАЛЬНИЙ УРЯД ДОМАГАЄТЬСЯ КАРИ в сумі одного мільйона долярів від тих компаній, які продукували і реклямували лік проти „втомленої крови" — „Джерітол". Ці фірми порушили зарядження Федеральної Торговельної Комісії, яка була наказала припинити „обманні реклями". Сироп „Джерітол" продукувала компанія Дж. Б. Вілліямс, оголошуючи, що в ньому є залізо та різні вітаміни, які поправляють настрій пацієнта. Прокуратор ЗСА Вітні Сеймур домагається 500,000 кари від компанії і такої самої кари від Реклямової Аґенції Парксона.

ОДИН ІЗ РЕДАКТОРІВ ЮНАЙТЕД ПРЕСС ІНТЕРНЕШЕНЕЛ твердить, що президент Ніксон може записати на своє конто велику невдачу, а саме, що йому не вдалося досі замирити велику американську громаду. Про це говорив вашингтонський редактор цієї пресової аґенції Луїс Кесселс на прийнятті в Ню Йорку. Там цей редактор сказав: „Коли Ніксон перебирав владу, він добре знав, які глибокі розходження існують в американському суспільстві: ворожість між расами, генераціями, суспільними клясами й окремими районами". Кесселс твердить, що негритянське населення майже в цілості, а не тільки войовничі екстремісти, переконані в тому, що Ніксон не дбає про їхні інтереси, бо він рахує на голоси білих із середньої кляси. Вашингтонська кореспондентка панна Гелен Томас хвалила дуже пані Ніксон, найдоступнішу зі всіх „перших леді" в останніх 10-ох роках.

СЕНАТОР ДЕМОКРАТ ІЗ КОННЕКТИКАТ Абрагам А. Рібікофф плянує поширити проєкт реформи соціяльної опіки, який запроєктував президент Ніксон і який вже схвалила Палата Репрезентантів. Сенатор Рібікофф погоджується з проєктом президента Ніксона, щоб в першому році родина з чотирьох осіб мала запевнений прибуток у висоті 1,600 долярів річно, але він проєктує, щоб цей мінімальний прибуток в році 1972-1973 становив 1,800 долярів, а в 1973-74 2,000 долярів. Сенатор Бібікофф проєктує мінімальний прибуток і для самітних осіб і для бездітних родин, бо проєкт Палати узгляднює тільки родини, які мають принаймні одну дитину.

ГРУПА ГЕОГРАФІВ СТВЕРДИЛА, що давній південний бігун 450 мільйонів років тому був на теперішній Сагарі в Африці. Це ствердила експедиція, членами якої були представники 11-ох держав. Ця експедиція дійшла до південносхідньої частини Альжирії, де знайшла сліди того, що давній південний бігун перемандрував 5,500 миль від палеозійської ери досі і опинився там, де він тепер знаходиться.

У СВІТІ

ЗСА ПОВИННІ ВІДКЛИКАТИ З ЕВРОПИ частину своїх тамошніх військ — твердить далі голова демократичної більшости в Сенаті Майкел Менсфілд. Він критикував західньо - німецького канцлера Віллі Брандта за його виступи під час недавнього перебування в Америці: Брандт твердив, що з уваги на шкідливі політичні і психологічні наслідки поменшення американської збройної сили в Европі, ЗСА повинні зберегти там 310.000 вояків, які стаціоновані там тепер.

ТАЙВАНСЬКІ САМОСТІЙНИКИ ДЕМОНСТРУВАЛИ у Вашинґтоні перед Білим Домом на знак протесту проти приїзду віце - прем'єра Китайської Республіки, Чіянґа Чінґ-куо, найстаршого сина Чіанґ Кай-шека. На Тайвані (Формозі), що є осідком Вільного Китаю, існує самовтійницький рух автохтонів, які стоять в опозиції однаково супроти режиму Чіянґ Кай-шека, як і комуністичного Мао Тсе-тунга, заявляючись проти приналежности Тайвані до Китаю та за повну власну самостійність.

ІЗРАЇЛЬСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ГОЛДА МЕІР ПРИЗНАЛА, що між Ізраїлем та Єгиптом існували тайні контакти, але відмовилася подати будь - які ближчі подробиці. Вона заявила, що хоч ті контакти не дали позитивного висліду, проте вони корисні для миру. Водночас вона признала, що між Ізраїлем і ЗСА існують розбіжності щодо можливостей замирення на Близькому Сході, але запевняла, що „основна приязнь" між тими двома державами залишається непорушною.

З ГРЕЦІЇ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, що головну заслугу у звільненні з грецького кацету комуністичного композитора Мікіса Теодоракіса має грецький мультімільйонер Арістотель Онассіс, чоловік вдови по президенті Кеннеді, Джеклін. Грецький прем'єр Георг Пападопульос звільнив Теодоракіса на особисту просьбу Онассіса, який грає велику ролю в грецькій економіці та підтримує режим Пападопульоса.

УРЯД КОМУНІСТИЧНОГО КИТАЮ ПЕРЕПЕР, що в комунікаті про відновлення китайсько - японського торговельного договору знову лаяно Японію за її „імперіялізм" та „вислугування" Америці. Переговори в цій справі велися в Пейпінгу впродовж 40 днів. Остаточно японці погодилися на такий комунікат з уваги на саму справу: цьогорічний торговельний оборот між Токіо і Пейпінґом значно збільшився до кругло 700 мільйонів дол. Японський прем'єр Ейсаку Сато заявив по-філософськи, що Японія може „підождати ще кілька років", поки Пейпінґ набере кращої думки про дійсне обличчя Японії.

КАВАЛЬКАДА АВТ ПІД ЧАС ДЕМОНСТРАЦІЇ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Як уже інформовано, в суботу 18-го квітня Організації Визвольного Фронту, в порозумінні та при співпраці з Комітетом Об'єднаних Американсько-Українських Організацій, влаштували велику демонстрацію перед будинком Об'єднаних Націй, протестуючи проти відзначування в ЮНЕСКО 100-річчя народження Леніна. Демонстрацію перед будинком ОН, що почалася о год. 2-ій по полудні, попередила кавалькада автомобілів, що з відповідними написами та закликами через голосники інформували громадян про причину і ціль демонстрації. Головними організаторами демонстрації були голова Українського Відділу ПАБНА Михайло Шпонтак та секретар Об'єднаного Комітету Ярослав Косановський.

В НЕДІЛЮ 26 КВІТНЯ ЗАЧИНАЄТЬСЯ ЛІТНІЙ ЧАС

Пригадується, що в неділю 26-го квітня по півночі почне обов'язувати так званий літній час. В суботу, 25-го квітня, перед спанням, треба посунути вказівки годинників на одну годину наперед, щоб своєчасно встати. Літній час триватиме до останньої суботи в жовтні, це значить до 24-го жовтня.

АСТРОНАВТИ „АПОЛЛО 13" ГОТОВІ ЩЕ РАЗ ЛЕТІТИ НА МІСЯЦЬ

Гюзтон, Тексас. — Астронавти „Аполло 13" Джім Ловель, Фред Гейз і Джек Свайгерт відбули пресову конференцію, яку передавали через телевізійні й радієві стації по цілій країні. Вони розповідали про небезпеку свого лету після того, як космічний корабель „Одиссей" був пошкоджений, і астронавти тільки завдяки своїй винахідливости, яку скріплювала молитва, змогли вернутися на Землю. На запит журналіста, чи астронавти молилися, відповів астронавт капітан фльоти Ловелл: „Коли ви мене питаєтеся, чи я молився, то я відповім, що так. І я думаю, що наші молитви і молитви всіх тих, що молилися за нас в цілому світі — є частиною того, що ми щасливо вернулися". Ловелл сказав був перед летом, що це остання його подорож по космосі. Тепер він заявив, що коли б Космічна Аґенція домагалася, щоб він знов летів до Місяця, то він це зробив би. Та всі астронавти признались, що під під час поворотного лету до Землі були такі хвилини, коли вони сумнівалися чи вдасться їм живими прибути на Землю. Під час повороту найбільше докучав астронавтам холод, бо вони щадили електричний струм після експлозії збірника із киснем. Ловелл признався, що він думав про відкладення космічних летів до Місяця, коли був пошкоджений космічний корабель „Одиссей". Астронавт Гейз сказав, що зараз після експльозії він усвідомив собі, що лет до Місяця неможливий, і що треба думати про щасливий поворот на Землю. Астронавтів підтримували на дусі віра в те, що вони за всяку ціну мусять вернутися на Землю. Окрема комісія фахівців має дослідити причину експльозії в „Одиссеї". Цю Комісію очолює Едгар М. Кортрайт, директор дослідного центру в Гемптоні у Вірджінії. Астронавт Ловелл заявив, що щасливе закінчення лету „Аполло 13" збільшило в нього віру в здібність цілої програми „Аполло" виконати вповні свою програму в ділянці пізнання космосу. Адміністратор Космічної Аґенції Томас О. Пейн заявив, що вони думають над тим, чи висилати залогу „Аполло 13" ще раз на Місяць.

Найвищий Суд ЗСА проти Контрольної Ради в справі підривної діяльности

Вашингтон. — Найвищий Суд ЗСА відмовився розглядати апеляцію від рішення Апеляційного Суду ЗСА для Дистрикту Колюмбія, згідно з яким Контрольна Рада не має права проголошувати, що якісь особи є комуністами. Рішення Найвищого Суду може бути фатальним для існування Контрольної Ради, яка існує 20 років, і якої завданням було реєструвати членів Комуністичної Партії. Контрольна Рада згідно з законом із 1968-го року опублікувала була прізвища осіб, яких уважали, що вони є комуністами. Апеляційний Суд вирішив, що Контрольна Рада діяла незгідно з Конституцією, коли публікувала прізвища комуністів. Уряд ЗСА апелював від цього рішення устами головного солісітора (заступника головного прокуратора) Ервіна Н. Грісволдз, який сказав що рішення Найвищого Суду робить непотрібним існування Контрольної Ради. Але Найвищий Суд відкинув апеляцію, не даючи жадних коментарів.

ЗСА відзначають День Землі

Ню Йорк. — У всіх місцевостях цієї країни в середу 22-го квітня мали відзначати вперше в історії ЗСА „День Землі", під час якого мали домагатися очищення повітря та води і збереження тих природних ресурсів, які роблять землю гарною та здоровою для людського життя. Вже напередодні Дня Землі секретар внутрішніх справ Волтер Дж. Гіккел заявив: „Я оптимістично дивлюся на відзначення „Дня Землі" і я сподіваюся, що це не буде останнє відзначення, в якому підкреслюватиметься красу нашого довкілля". Напередодні „Дня Землі" коло 1,000 осіб молоді зібралися на перехресті вулиць Брод і Волл в Ню Йорку, де до них промовив сенатор республіканець Джекоб К. Джевітс, який хвалив програму, яка вимагає чистого повітря і води та гарного довкілля. Під час Дня Землі П'ята Евеню та 14-та вулиця в Ню Йорку мали бути закриті для колового руху. На них мали бути виставки, лекції та збори людей, головно шкільної молоді, бо це мала бути одна з найбільших маніфестацій, під час якої освідомлювали про шкідливість нечистого повітря й води. В Центральнім парку в Ню Йорку відбувалася цілоденна виставка під заголовком „Чи зможе людина пережити?" Виставки були і в музеях.

Заснувався Конґресовий Фонд для підтримання кандидатур М. Кічока й О. Заброського

Чикаґо. — Заходами Української Крайової Республіканської Федерації, що її головою є проф. Мирон Куропась, заснувався Конґресовий Фонд для кандидатур Михайла Кічока з Пенсилвенії і Олександра Заброського з Іллиной в їх виборчій кампанії. Цей Фонд очолив Микола Олек в Чикаґо, який заявив, що ціль зібрати 50,000 долярів цілком реальна, якщо брати на увагу число українців, заінтересованих у тому, щоб в американській Палаті Репрезентантів засіли перші конґресмени-українці. За твердженням проф. Мирона Куропася — ці обидва кандидати мають поважні шанси успіху. Голови 20-ох стейтових українських республіканських організацій будуть займатися збіркою грошей. Жертводавці, що внесуть до Фонду по 100 і більше долярів, отримають спеціяльні листи з подякою. Кожна виборча всі, що їм бажана перемога цих двох українських кандидатів до Конґресу в цьогорічних осінних виборах, можуть переслати свою пожертву на адресу: Mr. Nicholas Olek, Chairman, Kitsok-Zabrosky for Congress Fund, 2151 N. Lorel Avenue, Chicago, Ill. 60639. Михайло Кічок, вихований в родині українських піонерів Пенсилвенійського вугільного району, є автором твох книжок, має 45 років і троє дітей. Він був головним промовцем на святкуванні 75-річчя УНСоюзу в Шамокіні в червні 1969 р. Олександер Заброський був секретарем Ліги американців українського роду в Чикаґо й близьким співробітником пок. українського лідера в Чикаґо Івана Дужанського. Також жонатий, має троє дітей. Обидва мають високу освіту, обидва активні громадські діячі.

В Совєтському Союзі відзначають сторіччя Леніна, в Китаї засуджують Москву за зраду його ідей

Москва. — 8.000 партійних членів, кількасот делегатів від майже всіх комуністичних партій у світі та всіх 11-ох членів Політбюра, відбули 21 квітня ц. р. на Кремлі зібрання в честь 100-річчя народин Володимира Ільїча Улянова-Леніна, як творця жовтневої революції й батька комуністичної системи в СССР. Тригодинну промову виголосив Леонід Брежнєв, закликаючи в ній до єдности всього комуністичного руху та до дальшої боротьби за здійснення ленінського ідеалу — запанування комунізму в усьому світі. Цей бойовий заклик був підтриманий гострими випадами проти західнього світу, якому Брежнєв пророкував загин, вичисляючи різні його теперішні недоліки,як злочинство, наркоманія, ширення порнографічної літератури і т. п. Закликаючи комуністів до єдности у боротьбі проти „імперіялістів", Брежнєв сам ствердив, що тієї єдности нема: він різко таврував китайських комуністів за зраду ленінських принципів, вбачаючи підставу у цій зраді в „націоналістичних тенденціях" Пейпінгу. Зворот у промові Брежнєва проти Комуністичного Китаю був оплескуваний всіма приявними — за вийнятком румунської і північно-в'єтнамської делеґацій. Брежнєв, прославляючи комунізм та таврувочи західню демократію, твердив що „модерний капіталізм є суспільством без ідеалів, без майбутньости". Він використав також нагоду для виправдування совєтської інвазії до Чехо-Словаччини повторенням давніх большевицьких фраз про „змову", націлену на знищення соціялізму в Чехо-Словаччині, відірвання її від зв'язку з іншими „соціялістичними" країнами та завдання важкого удару „позиціям соціялізму в Европі". Московські святкування передбачено на два дні. Проте публічні паради відбудуться щойно з початком травня. Тепер не проголошено дня 22 квітня, як вільного від праці й науки у школах, а дощ і студінь ще менше сприяли святковому настроєві.

У тому самому дні в Пейпінґу в керівних часописах і державній пресовій агенції появилась велика стаття з нагальними атаками проти Москви. Прославляючи Леніна і Сталіна — та офіційна комуно-китайська заява закидала теперішньому проводові компартії СССР зраду ленінізму. „Подібно, як американські імперіялісти, гурток олігархів совєтського ревізіоністичного соціял - імперіялізму став архи-злочинцями у підготовлюванні світової війни" —твердять китайські комуністи.

Прем'єр Камбоджі в листі до Ніксона просить прислати зброю

Пномпень. — Прем'єр Камбоджі Лон Ноль вислав до президента Ніксона листа, в якому звертає увагу на критичну ситуацію, в якій опинилася Камбоджа у зв'язку з наступом північно-в'єтнамського і в'єтконгського війська та просить негайно доставити Камбоджі зброю й амуніцію. Прем'єр сусідньої з В'єтнамом Камбоджі підкреслив, що він не потребує американського війська, тільки просить перевезти на фронт Камбоджі її добровільців, що їх американці вишколили й користуються ними на в'єтнамському фронті. Комуністичні партизанські загони підступили до столиці Камбоджі Пномпеню так близько, що мають змогу обстрілювати її ракетами й мінометами. Вони захопили місто Саанґ за 20 миль від Пномпеню таударемнили контратаку державного війська. За повідомленням північно-в'єтнамського радіо — комуністичні партії Південного і Північного В'єтнаму, Ляосу й Камбоджі створили „Об'єднаний індокитайський народний фронт" для боротьби проти „імперіялістів". Подібну заяву склав у Москві перший секретар північно-в'єтнамської компартії Ле Дуан. Він переводить наради з керівними совєтськими проводирями про дальшу політику в Південній Азії. — З американського боку заявлено, що просьбу прем'єра Камбоджі „докладно розглядається".

ЗСА склали протест проти демонстрацій в Йорданії

Вашингтон. — Американський уряд заклав формальний протест проти пошкодження будинку американської амбасади в Амані, спалення культурного центру і спричинення демонстрантами три дні тому поважних матеріяльних шкід. Уряд ЗСА зажадав повного відшкодування. Внаслідку тих ворожих супроти ЗСА демонстрацій асистент державного секретаря для справ близького Сходу, Джозеф Сіско, який в тому часі перебував в Ізраїлі ,відмовився поїхати до Йорданії. Зате він підтримав плян поїхати до Ливану, з якого полетів до Тегерану в Ірані, де 20-21 квітня відбувся з'їзд всіх американських амбасадорів з країн Вільного Сходу і Півд. Азії.

Відділи УНС змагаються за першенство в конвенційній кампанії

Джерзі Сити. — Побіч осіб і Округ, які змагаються за почесть стати першунами конвенційної організаційної кампанії, проходить також змагання поміж поодинокими Відділами УНСоюзу. Є ряд Відділів, в яких акцію приєднування нових членів ведуть не лише секретарі, але й інші урядовці, а передовсім делегати на 27-му Конвенцію УНСоюзу, яка розпічнеться вже 18-го травня ц. р. в Клівленді. Кожного року й кожного місяця головна канцелярія УНСоюзу проголошує почесну листу найкращих організаторів, найкращих Відділів і Округ. Така почесна листа Відділів проголошувана на сторінках „Свободи" також у часі цієї конвенційної кампанії, а на недалекій конвенції будуть особливо відзначені найбільш заслужені в кампанії Відділи. Тому, поза інтересом УНСоюзу, є добра причина для Відділів змагатися за можливо найкраще місце між усіма 460 Відділами УН Союзу в Америці і Канаді.

Після закінчення першого чвертьріччя цього року на чоло всіх Відділів висунулися: Відділ ч. 402 в Етобікок, положений в межах великого Торонта, який придбав 27 членів; Відділ ч. 221 з Чикаґа, загальновідоме Товариство св. Стефана, яке придбало 25 членів; Відділ ч. 379 з того самого Чикаґа, що придбав 21 члена, та Відділ ч. 387 з невеликого міста Виллиментику, Коннектикатського стейту, який придбав також 21 члена та Відділ ч.

(Закінчення на стор. 4-ій)

Верховний Архиєпископ УКЦеркви Йосиф Сліпий відвідає вірних в Англії

Лондон. — На запрошення Єпископської Канцелярії Апостольського Екзархату в Англії і особисто Владики Авґустина Горняка, до Англії в першому тижні місяця травня прибуде на два тижні Верховний Архиєпископ УКЦеркви Кардинал Йосиф Сліпий. Передбачені в тому головні відправи в українських католицьких церквах та зустрічі з вірними в Лондоні, Манчестері, Ноттінгемі й Лестері; крім того, відбудуться відвідини й інших громад та парафій. До складу Почесного Комітету для привітання Верховного Архиєпископа запрошено все духовенство УКЦеркви в Англії та представників громадських установ і організацій. Рівночасно працюватиме й Діловий Комітет під проводом канцлера Апостольського Екзархату о. д-ра С. Вівчарука. Дотепер Верховний Архиєпископ УКЦеркви Йосиф Сліпий візитував у країнах американського континенту, в Австралії та в Зах. Німеччині минулого року. У повідомленні Єпископської Канцелярії в Лондоні, між ін. сказано, що Діловий Комітет „приготує дорогу на прихід великого Мандрівника - Поворотця, який ще так недавно страждав духово й тілесно за Божу Правду й за наші рідні справи".

Д-р Михайло Снігурович переобраний на голову Відділу УККА в Ню Гейвені

Ню Гейвен. — В суботу 13 квітня ц. р. тут відбулися Загальні Збори місцевого Відділу УККА, якими проводили майор Богдан Лисяк як предсідник, і Михайло Пушкар, як секретар. По вислуханні обширних звітів Управи Відділу,збори уділили абсолюторію уступаючій управі і вибрали нову в такому складі: д-р Михайло Снігурович — голова, д-р Ярослав Туркало — заступник голови, проф. Іван Телюк — заступник голови, Василь Добчанський — секретар, сотник Іван Стратичук — скарбник і референт Народного Фонду, Корнель Креховецький — імпрезовий референт, Гнат Андрусишин і Михайло Пушкар — члени управи. Контрольна Комісія: майор Богдан Лисяк, директор Микола Кошак і Богдан Антонишин. Товариський Суд: мґр. Олег Микитей, проф. Юрій Цибрівський і Василь Гачкевич.

В Ню Йорку відкрито нову українську мистецьку ґалерію

Ню Йорк. — (СГ) В неділю 19 квітня ц. р. відбулося в Ню Йорку відкриття нової мистецької ґалерії. Ірини Стецури під ч. 285 Сентрал Парк Вест (частина Восьмої Евені). Це новий і своєрідний тип так званої закритої мистецької ґалерії, вона виповняє всі кімнати обширного партерового помешкання з виглядом на Центральний Парк, і оглядати її можна тільки за попереднім зголошенням. Перша виставка цієї ґалерії, яка хоче бути посередником між нашими мистцями й американським мистецьким світом, складається з творів чотирьох наших мистців: Слави Ґеруляк (8 керамік і 4 рисунки)), Аркадії Оленської - Петришин (10 олій і 10 рисунків тушею), Якова Гніздовського (6 олій і численні дереворізи, акварелі й рисунки) та Юрія Соловія (19 олій та мішаних технік). Виставку можна оглядати за попереднім телефонічним домовленням ч. 787-4307.

Помер український піонер Григорій Томко, проживши 105 років

Іст Раковей. — В Іст Раковей помер 105-літній український піонер - шахтар Григорій Томко. 14 квітня він мав удар серця і помер наступного дня в Ошенсайд, у Саут Нассау Коммюніті госпіталі. Його дружина померла ще в 1952 р. Сл. п. Г. Томко народився в Україні під австро-угорською займанщиною, прибув до ЗСА, маючи 22 роки, працював на шахтах, на пенсію вийшов у віці 79 р. Був похований на місцевому цвинтарі, з української католицької церкви св. Марії в Фемі, у стейті Пенсильвенія, що був для нього, шахтаря, найбільш дорогим. Залишив у смутку чотирьох дочок, сина Павла, 20 внуків та багатьох правнуків.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ПЕРШОМУ УКРАЇНСЬКОМУ ПІОНЕРОВІ В МОНТРЕАЛІ 90 РОКІВ

Монтреаль. — Одному з найперших поселенців - українців у Монтреалі, п. Йосифові Созанському, незабаром здійсниться 90 літ життя. Він поселився в цьому місті на початку століття і брав постійно активну участь в громадському організованому житті. Не зважаючи на поважний вік, п. Й. Созанський почуває себе добре, пам'ятає до деталей багато подій та цікаво розповідає про перші українські зусилля налагодити організоване життя в цьому місті.

20-ЛІТТЯ ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА В ДІТРОЙТІ

Дітройт. — Як повідомив бюлетень „Дітройтські Новини" ч. 26 з квітня 1970 р., дня 24 травня в залі Українсько - Американського Осередку відбудеться День Рідної Школи Т-ва „Рідна Школа" в Дітройті-Схід, на відзначення 20-ліття її праці. У програмі: монтаж з віршів різних поетів „Рідна мова — наш скарб", уривок з „Наталки Полтавки", на вшанування 200-ліття Івана Котляревського, та уривок з п'єси замученого комуністами великого українського драматурга Миколи Куліша „Мина Мазайло", у виконанні старших учнів. Мистецький керівник п-і Катерина Бранка-Кривуцька. Восени відбудеться з нагоди 20-ліття праці Школи Українознавства зустріч із громадянством та бенкет.

ЯКІВ ГНІЗДОВСЬКИЙ ДЕМОНСТРУВАТИМЕ В ДІТРОЙТІ ПРАЦЮ НАД ДЕРЕВОРИТОМ

Дітройт. — Видатний український мистець Яків Гніздовський прибуде на відкриття своєї виставки 2-го травня до Дітройту, в залі Українсько - Американського Осередку при вул. Карпентер 2961, і о 7:30 вечора демонструватиме присутнім частину процесу праці над дереворитом. Виставка триватиме тільки чотири дні: 3-го та 8 - 10 травня; в п'ятницю й суботу буде відкрита від 7 до 9 вечора, в неділі від 1 до 3 по полудні та від 6 до 9 вечора. Спонзорує виставку Культурно - Громадський Клюб.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Риск задля миру

Президент Ніксон зробив несподіванку американцям і всьому світові, заповівши в минулий понеділок у своїй радіо - телевізійній промові до народу, що до кінця весни наступного року він відкличе з В'єтнаму дальших 150.000 вояків, себто, взявши на увагу відкликаних уже за його урядування 115.500, американські збройні сили у В'єтнамі будуть зредуковані більш, як на половину, порівнюючи із станом за президента Джансона. Ніксон признав, що у зв'язку з комуністичною агресією в сусідніх із В'єтнамом Лясосі й Камбоджі це риск, але рішився на нього — задля миру. Очевидячки, він думає, що це буде остаточний доказ того, що Америка дійсно й щиро прагне миру і що під тиском світової опінії Північний В'єтнам таки почне по-діловому обговорювати політичну розв'язку конфлікту.

Поза цією заявою промова Ніксона не принесла, властиво, нічого нового. Вона тільки зактуалізувала і ще раз підкреслила відомі факти — комуністичного віроломства й комуністичної впертости у намаганні накинути всім країнам Південної Азії свою диктатуру. Ніксон вичислив точка за точкою всі ті вимоги, що їх ставили в'єтнамські комуністи, як передумови для ділових мирових переговорів: всі їх Америка прийняла й виконала. Але комуністи, ступенуючи свої вимоги, вимагають від Америки повної капітуляції: вікликання з В'єтнаму всіх збройних сил без ніяких передумов, занехаяння дальшої підтримки південнов'єтнамського уряду та згоди на заведення у Південному В'єтнамі комуністичного режиму. Ясно, що Америка такої капітуляційної вимоги прийняти не може, і Ніксон виразно ще раз заявив це комуністам. Він ще раз перестеріг їх, щоб не використовували послаблення збройних сил американців у В'єтнамі для своїх воєнних цілей і ще раз перестеріг їх проти омани, що опозиційні супроти теперішнього Уряду елементи в ЗСА можуть примусити його до капітуляції.

Очевидно, що в усіх цих пунктах Ричард Ніксон має повну рацію. Ключ до ситуації у В'єтнамі завжди був у Москві. Коли ж кремлівські володарі, лякаючись пейпінґського закиду в „зраді соціялістичних інтересів", рішили повинуватись бажанням Північного В'єтнаму, то проблема миру - війни у В'єтнамі залежить уже від Північного В'єтнаму. „Ганой і тільки Ганой стоїть на перешкоді на шляху до миру для всіх народів Південної Азії", — ствердив Ніксон, і ця його заява голосніша за ввесь пропаґандивний крик комуністів про „американську аґресію" у В'єтнамі.

Пригадка про віроломність супроти всіх постанов женевських конференцій з 1954 і 1962 років, що стосувалися Південного В'єтнаму, Лясу й Камбоджі, та ламання власних заяв і приречень щодо започаткування мирових переговорів — зверталась безпосердньо до Ганою, але насправді стосувалась усіх комуністів, зокрема і особливо Москви. Це добра пригадка з уваги на теперішню американсько - совєтську конференцію САЛТ у Відні в справі обмеження стратеґічної атомової зброї. Нотерійна віроломність комуністів, сперта на комуністичному канoні безетичности в політиці, виключає ставку на добру волю комуністичного контрагента. Підхід в'єтнамських комуністів до проблеми воєннополонених Ніксон назвав „непрощенним ламанням елементарних правил поведінки між цивілізованими народами". Заперечуванням елементарних правил поведінки цивілізованих народів є вся комуністична система, в якій живуть поневолені комуністами народи, вся закордонна політика, наставлена не на оборону власних державних інтересів, а на тріюмф комунізму в усьому світі, про що саме тепер говорять комуністичні лідери, які з'їхались до Москви на святкування сторіччя народин „гуманіста" Леніна..

Нема ніякої певности, чи та промова Ніксона матиме позитивний відгук по комуністичному боці. Зате напевно позитивним реальним ефектом буде ще більше послаблення антивоєнної гістерії в опозиційних супроти Ніксона колах. Ліквідація централі „В'єтнамського мораторіюму", який втратив джерела фондів і не всилі мобілізувати „мас" для дальших заворушень — найкращий доказ успіху концепції „в'єтнамізації війни". Із щораз більшим зростом збройних сил Південного В'єтнаму та з консолідацією більшости американського народу, що підтримує Уряд, Північний В'єтнам і В'єтконґ тільки тратять. Вони вигравали завдяки помилкам у способі ведення війни американцями. Коли вони перетягнуть струну в продовжуванні війни — остаточно програють.

Франц Липецький

СЛОВА ПЕРЕЧАТЬ ФАКТАМ

Від якогось часу совєтські вожаки злагіднили свою тактику у відношенні до ЗСА і гарними словами стараються створити серед американців атмосферу мирного співіснування.

На жаль, деякі американці, включно з ліберальними конґресменами і сенаторами, вірять їхнім словам, бо як інакше пояснити їх спробу не допустити до розбудови оборонної системи антибалістичних ракет. Немає сумніву, що переважна більшість американців бажають жити вигідно в мирі і спокою, але вони свідомі того, що в теперішній напруженій міжнародній політичній ситуації загрожує їм небезпека від озброєного „по вуха" московського молоха, і тому Уряд ЗСА мусить стосувати староримську девізу — Якщо хочеш миру, готуйся до війни, — отже, приготовлятися до евентуального мілітарного зудару з ворогом. І від того, чи ЗСА зуміють зламати хребет ворогові, залежатиме світовий мир.

Чи можна вірити словам кремлівських вождів? Ні! І ще раз — ні! Бо факти говорять щось інше.

Понад 25 років тому Сталін усміхався в Ялті до Черчилла і Рузвелта, вони стискали один одному руки і, замість переконати Сталіна, що він після перемоги над Німеччиною мусить вернутися зі своїми військами до давніх кордонів з-перед 1939 року, бо без американської допомоги розгромлена німцями совєтська армія не була б всилі відперти німців навіть з зайнятої території Совєтського Союзу, Рузвелт повірив зобов'язанням новітнього Джінґіс - хана і віддав йому понад сто мільйонів населення Східньої і Середньої Европи, яке стогне тепер під московським чоботом і проклинає творців ялтинської угоди.

В роках 1945-46 американці повірили Москві, драстично зредукували озброєння, зліквідували багато заморських військових баз, здемобілізували вісім мільйонів із усіх одинадцяти мільйонів війська запропонували Москві участь в розвиткові атомової енерґії, хоч на цьому полі мали монополь, а взамін за це Москва повела підривну акцію в Греції і Туреччині, впровадила бльокаду Берліну, підступом завела комуністичну владу в Чехо - Словаччині і почала неспровокований наступ на Південну Корею. Ніщо інше тільки ці ворожі дії Москви змусили американців величезним вкладом грошей збротїтися.

В році 1958 американці повірили Москві і впровадили у себе добровільний мораторій атмосферичних проб ядерної зброї, а тим часом Москва перевела в СССР цілу серію ядерних вибухів, які мусіла припинити тільки тому, що вони могли спричинити шкоду його населенню.

Американці п а м 'ятають добре, як совєтський міністер закордонних справ, Андрей Громико, в жовтні 1962 р. запевняв президента Кенеді, що СССР не заінсталював і не думає інсталювати на Кубі ракети, хоч президент мав знімки таких ракет, звернених проти ЗСА.

Деякі американські політики старалися доказати, що Совєтський Союз зареаґував на озброєння ЗСА і сам почав збротїтися. Ці політики твердили, що коли ЗСА розбудують у себе оборонну систему антибалістичних ракет, Совєтський Союз вчинить те саме. У висліді Москва вже їх має, а в ЗСА дебатують над тим, де їх розмістити.

Москва видає колосальні суми грошей на озброєння. Її найбільша в світі підводна фльота побільшується кожного року пересічно п'ятнадцятьма новими підводними човнами.

Не зважаючи на договір не вміщувати в орбіті ядерної зброї, в СССР розбудовано систему частинного орбітального бомбардування, яка на випадок її вжиття, зредукувала б пересторогу перед атакою на ЗСА до п'яти хвилин. Уявім собі, що сталося б тоді з населенням і містами Америки. В СССР продовжують проби ядерної, біологічної і хемічної зброї.

ЗСА перестали бомбити Північний В'єтнам, стягають військові частини з Південного В'єтнаму і бажають закінчити там війну почесним миром. Совєтський Союз натомість доставляє далі Північному В'єтнамові нафту, цемент, вантажні авта і харчі, щоб війною на тому терені послабити мілітарну силу Америки і поглибити невдоволення серед її населення. Коли б Совєтський Союз хотів справді поліпшити взаємини із ЗСА, він принаймні старався б вплинути на Ганой, щоб гуманно поводився з американськими воєннополоненими.

Є докази, що ніхто інший як Москва інспірувала плян схоплення Північною Кореєю в січні 1968 р. американського розвідувального корабля „Пуебло". Вчинила це Москва для того, щоб підважити у вільних азійських країнах престиж ЗСА. А як зрозуміти невдалий плян Кремлю перешкодити летові залоги „Аполло - 11" на Місяць?

Мрією Кремлю є опанувати багаті нафтові терени на Близькому Сході. Він вживає всяких заходів, щоб зліквідувати підтримувані Великою Британією уряди в Мускаті, Омані та ін,і відносно поміркованi уряди шейків у Перській затоці. Є вісті, що в Омані оперує вже партизанський відділ. Подібні спроби субверсії переводить Москва в інших частинах світу, стосуючи облудний клич Нікіти Хрущова — „Війна за національне визволення". В Африці і В'єтнамі, наприклад, такі кличі майже ідентичні: психологічна, економічна, політична і мілітарна пенетрація, накликання до розрухів, організація терористичних і партизанських клітин, викликання громадянських воєн і революцій.

У пропаґандивній ділянці совєтська преса і радіо продовжують злосливі атаки на установлений демократичний порядок у різних країнах. Дві таємні радіовисильні, одна в СССР, друга в Східній Німеччині, плюгавлять ЗСА, Туреччину, Організацію Північно - Атлантійського Пакту, якої Туреччина є членом. Москва видає мільйони рублів на підтримку радикальних публікацій і організацій по цілому світі. Совєтська преса називає ЗСА своїм ворогом ч. 1, а американський Уряд — ворогом усього людства.

Це тільки деякі факти про справжнє обличчя Москви, якій ніяк вірити не можна.

ЗА МАЙБУТНЄ „ІНШИХ ЕТНІЧНИХ ГРУП" У КАНАДІ

Після трьох перших томів Рапорту Королівської Комісії для Справ Двомовности й Двокультурности, присвячених справам двох панівних „офіційних" груп у Канаді: британської та французької, ця Комісія оприлюднила четвертий том свого кінцевого рапорту з рекомендаціями в справі збереження мов і культур „інших етнічних груп", в тому числі й української, в Канаді.

У вступі Комісія вертається ще раз до інтерпретації свого мандату з 1963 року і дає пояснення деяким основним питанням із канадійської дійсности. Згідно з цими згори одержаними директивами Комісія стверджує, що „бути англомовним чи франкомовним не означає конечно бути британського чи французького походження". Яке б не було етнічне походження чи матірня мова канадійців, усі вони мають рівні природні й цивільні права в рямках двох основних мовних середовищ у Канаді — англо- чи франкомовного. Кожна людина в цій країні має вільну руку в виборі поміж інтеґрацією й повною асиміляцією. Ті, що вибирають перший спосіб життя, включаючись чи то в англомовну, чи франкомовну спільноту, зовсім не потребують втрачати своєї етнічної ідентичности, своєї мови й культури.

Комісія не визнає ідеї „третьої сили" в Канаді, що протиставилась би англо- чи франкомовній групі. Така „третя сила" не існує в якомусь політичному сенсі. Її викалькульовує дехто на основі статистичних даних про канадійців не - британського й не - французького походження. Все ж при цьому забувається, що єдине спільне, що ця „третя сила" має, це неґативна признака — не бути ані британцем, ані французом.

Комісія відкидає теж концепт Канади як „двомовної й багатокультурної" країни. З вийнятком проф. Яр. Рудницького, що боронив у першому томі різні роди двомовности й двокультурности (в тому числі й англо - української обласної двомовности) Комісія стверджує, що Канада є в основі двомовною й двокультурною: англо-французькою. Інші етнічні мови й культури можуть зберігатися й розвиватися в контексті офіційної двомовности й двокультурности, на що мають великі можливості і що залежить передусім від волі даної групи жити й зберігати свою мову й культуру.

Окреме місце в Рапорті присвятила Королівська комісія вияснeнню свого становища до конституційного визнання мов „інших етнічних груп". На сторінках 13-14 подано арґументи, чому відкинено пропозицію проф. Яр. Рудницького в справі надання деяким більшим мовам у Канаді статусу „обласних" (реґіональних) на тих теренах, де вони простягаються безперервними смугами з 10% або більше відсотками населення. Як відомо, за таким конституційним статусом стояв у 1967 р. проф. Рудницький, подаючи свої окремі рекомендації урядові Канади в першому томі Рапорту. Отож Королівська комісія відкинула цю рекомендацію з таких трьох причин:

Поперше: Вона інтерпретувала свій мандат так, що відносила його виключно до „офіційних" мов, англійської та французької; звідсіля й наголовок першого тому „офіційні мови";

Подруге: Для інших мов вона подала свою пропозицію щодо їхнього забезпечення в конституції, рекомендуючи зміну 133 секції Б.Н.А.Акту субсекцією 5;

Потретє: На думку Комісії адміністративні забезпечення мов інших етнічних груп провінційними у р я д ами більш відповідні, як „конституційна формула" федерального уряду (стор. 14).

При цій нагоді Королівська комісія повторює свою рекомендацію щодо конституції з першого тому Рапорту (§ 133: субсекція 5) і пояснює, що ґарантії, дані англійській чи французькій мовам, ні в якому разі не применшують прав інших мов у Канаді, однаково в випадку, коли такі права вже існують чи існуватимуть в майбутньому. „Коли відповідна кількість канадійців буде вживати іншої мови як англійська чи французька — наприклад, української — і якщо вони схочуть зберегти її, визнання такої мови можна буде поширити й навіть скріпити законом чи постановою" стор. 13).

Багато й різнородно документована книга — четвертий том Рапорту Королівської Комісії (разом 532 сторінки!) подає в першій частині історію іміґрації й поселення різних етнічних груп у Канаді, в другій частині аналізує їхній економічний розвиток, політичну й соціяльну інтеґрацію в загально-канадійське життя, в третій широко обговорює справу зберігання рідних мов і культур інших е т н і чних груп такими шляхами, як навчання мов у публічних і приватних школах, преса, радіо й телевізія, література, наука й мистецтво. В цих справах Королівська комісія дає окремі рекомендації федеральному, провінційним і муніципальним урядам, апробуючи навчання рідної мови в початкових (елементарних) школах та в університетах. В справі цих останніх Комісія передбачає можливість створення українського „федеративного" університету в степових провінціях, що складався б з православної Колеґії св. Андрея, католицької Колеґії св. Володимира й У к р а їнської Вільної Академії Наук — УВАН (про наукову працю якої Комісія висловлюється дуже додатньо на стор. 219). Комісія рекомендує включення іншомовних програм у радіо і телевізію, підтримку науковим, літературним і мистецьким силам інших етнічних груп тощо.

Вартість четвертого тому не тільки в рекомендаціях, які — здійснені урядами — допоможуть цвісти мовам і культурам „канадійської мозаїки". Це вперше в дослі-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Софія Гаєвська

ТРІЮМФ УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ

„То була найшляхетніша й морально найсуворіша річ у світі — перфекція". Так писав американський тижневик про виступ Української Республіканської Капелі під проводом нашого славного диригента Олександра Кошиця в Ню Йорку.

В книжці „Українська пісня за кордоном" старанно зібрано понад 500 рецензій з подібною ґльорифікацією української пісні, що — голосна і правдива, як Господа слово — заговорила до душ культурних народів світу про наші змагання до визволення й самостійність України. Зі співом на устах, з цією могутньою зброєю йшла Капеля у світ здобувати українцям права, йшла в той світ, що був перед тим для України чужий, пасивний і навіть ворожий.

Минуло вже понад 50 років, як була зформована в Києві на початку 1919 року Українська Республіканська Капеля. Протягом семи років дала вона понад тисячу концертів. Покійний Отаман Симон Петлюра надавав великого значення її концертовій подорожі. Це була ідея вести на Заході пропаґанду права нашого народу на незалежне державне життя. В той час, коли шаліла на Україні війна, українська пісня промовляла до душ культурних народів про наші змагання.

Про Україну заговорили в пресі. Українці здобули приязнь між культурними, політичними, громадськими діячами, установами.

„Як тяжко ми кривдили українців, коли несвідомо, проти їх волі утотожнювали їх з народом московським, — писав Я. Кжичка, диригент празького Глаголу.

„На Україні відбувається велика трагедія. Без ніякої піддержки б'ються українці на полях, залитих кров'ю. Стіна упереджень ще й досі ділить українців від інших народів, що не знають України і наче навмисне закривають очі на ту стихійну силу, з якою українці рвуться до життя. Капеля — найкраща з усіх українських дипломатичних місій, що їх українська влада вислала за кордон", — писав чеський міністер Я. Нечас.

„Прихід до нас українців викликав у нас повне щирости побажання їм життя, свободи й процвітання їх країни, гордої своїм минулим, жагучо вірячій у своє майбутнє"... „Ніякий хор не дав нам нічого подібного. З перших акордів губишся і не знаєш, де ти. Здається, що ти в якімсь священнім храмі, де відбувається чудовий ритуал вічної краси... Перед нами жерці і білі жриці релігії, повної екстазу, захоплені вірою і благочестиво схилені перед чарівником, що кидає свій внутрішній вогонь красномовними д о м інуючими рухами.., Божественність у цій серафічній простоті. І все це в більшій частині народні пісні, виконані народними співаками"... „Не може бути кращої, досконалішої пропаґанди, щоб дати світові пізнати українську націю. Немає промов, не роздають брошур і мап. Тільки співають. І чого не зроблять ні брошури, ні мапи, ні промови — бо книжок не читають, промов не слухають — можуть зробити ці пісні. Коли всі українці так співають, то цей народ вартий більше, ніж своєї волі",.. — так писали французи.

„Повстань, молода, гарна Україно, що так багато допомагаєш своїм народним звичаєм мистецтву! Стань, як блискуча зірка на яскравому небі свободи!" — так писали флямандці.

В Англії писали: „Українці розумні у виборі своєї пропаґанди. Не вірячи в нові нації, що виникли після війни, я слухав концерт з дуже змішаним почуттям. Але в кінці був цілком переконаним у справедливості їх національних змагань. Нічого подібного Лондон не чув ще до цієї пори".

Український Хор під орудою А. Кошиця приїхав до Америки 1923 року. Як і всюди в Европі, американська критика прийняла його з ентузіязмом. Не буду повторювати й цитувати ці похвали, бо то була „перфекція". „Тріюмф Українського Державного Хору — це тріюмф української культури взагалі", — писала „Свобода". — „Цей хор буде епохальним для українства в Америці. Він навчить, що ми не такі то вже парії, що нічим не можуть почванитися перед культурними людьми. Світ клонить голови перед тріюмфом духа", — писала „Америка". „Батько Кошиць — це Прометей, що набирає крилами чару й сипле його до дна людських душ", — писало „Народне Слово".

Півстоліття минуло, як О. Кошиць почав свій тріюмфальний похід з концертами. Час утікає, а дорогі спогади про Капелю, про А. Кошиця світять дорогою зіркою в моїй уяві. Не багато вже залишилось між живими „жерців і жриць", що виконували народні пісні під його диригентурою.

Святкуємо багато ювілеїв. Чи не варто згадати ясну, захоплюючу подію з історії Української Визвольної Боротьби — тріюмф Української Пісні за кордоном. Згадаймо ж й покажім українській молоді, а особливо співакам, чому і як українська пісня здобувала славу для нашого народу.

Тяжко слухати довгі, сухі промови, але іноді доповідач переймається змістом і зацікавлює слухачів. Отаке сталося на доповіді в Ню Гейвені про Українську Республіканську Капелю. Рецензії музичного світу так зацікавили слухачів, що короткою здавалась моя понадгодинна доповідь. Чудові співи Ганни Шерей під акомпаніяментом Оксани Шавес ще більше прикрасили ювілейне свято Української Республіканської Капелі.

М. Чировський

НОВА АНГЛОМОВНА КНИЖКА ПРО УКРАЇНСЬКІ ВИЗВОЛЬНІ ЗМАГАННЯ

Недавно появилась нова англомовна наукова праця про наші Визвольні Змагання — під кінець і після першої світової війни. Це праця д-ра Матвія Стахова, професора Українського Вільного Університету, і мгра Ярослава Штендери, професора університету Південної Дакоти, під наголовком „Західня Україна на звоортній точці европейської історії 1918-1923".

Вступ до цієї праці написав сл.п.проф. Роман Смаль-Стоцький, довголітній голова Наукового Товариства ім. Шевченка. Виправлення англійської мови перевела Іванна Стахів. Працю М. Стахова і Я. Штендери видало в Ню Йорку Наукове Товариство ім. Шевченка з нагоди відзначення сторіччя свого існування. Це — щойно перший том, що є п'ятим порядковим томом англомовних видань НТШ. Технічна сторінка видання проведена Українською Науковою Бібліотекою. Видання датоване 1969 роком.

Книжка видана старанно, приємне враження справляють мистецька обкладинка і добрий друк. Тільки репродукція знимок не завжди така, як можна було б собі бажати.

Праця має 324 сторінки, з того 247 сторінок тексту, коло 30 сторінок бібліографічних матеріялів, 30 сторінок списків жертводавців, які фінансували видання. Вкінці подано покажчик імен, зміст першого тому і короткі біографії обидвох авторів.

Треба щиро привітати працю Стахова і Штендери, як ще одну спробу дати англомовному читачеві додатковий науковий матеріял із правдивою інформацією про Україну.

Перший том праці „Західня Україна" складається з чотирьох частин. Перша, що складається з чотирьох розділів, дає історично-політично-соціяльну підбудову, аналізуючи життя українців в межах Австро-Угорської Монархії та безуспішність намагань договоритися з поляками. Друга частина, що має три розділи, присвячена насвітленню подій перед Листопадовим зривом і перед проголошенням незалежности Української Народної Республіки. Третя частина, що має п'ять розділів, обговорює початки державности, вибух війни з поляками і українські дії на дипломатичному фронті. Четверта частина, що складається з семи розділів, аналізує окремі питання, як спроби замирення з Польщею, події на фронті, заходи на Мировій конференції у Парижі, зміни в державній побудові ЗУНР, політичне життя в Західній Україні, а зокрема становище в ній жидівської етнічної меншости.

Беручи до уваги намагання поляків представити Західню Україну як т. зв. Малопольську Всходню і переконати Захід, що війною 1918-1919 Польща хотіла прилучити прадідівську землю, то працю Стахова і Штендери мусимо уважати за дуже актуальну саме тепер, коли політичні комбінатори плянують як нагороду за втрату „земель одзисканих", віддати полякам Галичину і Західню Волинь.

Перша частина тому має загальний та інформативний характер про західньо-українські землі, їх історію від часу опанування Польщею; трагічне положення українського народу, його культури і церкви в наступі польського шовінізму також і під час Австро-Угорського панування.

Друга частина має загальний характер. Для історика в західньому світі третя частина важлива тим, що в ній подано багато оригінальних текстів-документів англійською мовою. Маємо тут першу проклямацію У к р а ї н ської Національної Ради, проголошення незалежности Західньо-Української Республіки, проклямацію до українського народу, документи про переговори з чужими державами, про мирні переговори з поляками... Один з авторів праці, проф. Стахів, правник за професією, і тому не дивно, що в ній доволі докладно обговорено питання конституційного і правного характеру.

В цікавому розділі „Україна на Паризькій конференції" розкривається дволичність альянтської політики. Автори цитують, наприклад, такі слова прихильного до українців підполк. Бонсаля: „Українська проблема є найбільше скомплікованою з усіх проблем, що їх розглядатиме конференція. А найфатальніше те, що мало делегатів з нею ознайомлені...'

В праці підкреслено, що об'єктивність до української справи серед американської делеґації була рідкістю і що американці назагал іґнорували Вільсонову доктрину про самовизначення, коли йшлося про Україну, давши переконати себе французькому пропольському політичному прагматизмові. Підкреслюється крайнє протиукраїнське наставлення маршала Фоша і його дорадників.

Коли йдеться про внутрішні західньоукраїнські проблеми, то автори присвячують багато місця пекучій тоді справі земельної реформи ЗУНР. Англійський текст закону про земельну реформу вміщений в цілості.

У сьомому розділі третьої частини, де розглядається жидівське питання в Галичині, підкреслюється приязне відношення українського правління до жидівської етнічної меншини і її холодне відношення до українських визвольних і державницьких змагань, бо жиди боялися польської помсти. Автори стверджують вороже становище польського правління до жидів і наводять численні факти жидівських погромів у Польщі, про які говорено на Паризькій конференції.

Зокрема кривавий був погром жидівського населення у Львові, 21-22 листопада 1918 р., зараз після того, як поляки окупували місто. Жидівський військовий старшина описує цей погром так: „Спеціяльно з о р г а нізовані підпалячі вдиралися в доми і підпалювали їх. Вони палили не тільки доми, але і людей. Біля палаючих домів поставлено було сторожу, яка не дозволяла нікому виходити. Хто виривався із полум'я, того стріляли. Багато людей згоріло".

При тому ні військові, ні цивільні польські власті не дали жидам допомоги. Одначе, польська дипломатична місія в Парижі зуміла ті варварські вчинки затерти і прихилити альянтів до своєї справи.

Книжка „Західня Україна на зворотній точці европейської історії 1918-1923" цікава, інформативна, багата на обґрунтовані джерельні матеріяли. Треба постаратися, щоб вона дісталася до всіх більших бібліотек західнього світу, як ще один голос правди про Україну.

Як завжди і тут трапились малі недотягнення — „друкарські чортики" і в зв'язку з ними кілька термінологічних неточностей.

Працю обидвох авторів треба щиро привітати.

(Кінець)

Традиційний Великдень в Українському Селі

Природна тяга українців до сільської атмосфери, свіжого повітря, тишини, вільного простору, річки, ставка, садів, гаїв і лісів спонукує їх шукати за такими околицями, що нагадують їм рідний край. До таких околиць належать: Союзівка, Українське Село (Глен Спей), Гантер, Лігайтон, Діброва та інші наші оселі. Довкола цих скупчуються наші емерити, щоб утекти від великоміського гамору, затрусного повітря та різних інших невигод і небезпек.

Наші поселенці стараються збудувати в таких своїх скупченнях каплицю, а згодом і церкву, свій релігійний центр.

В Українському Селі наші поселенці збудували за проєктом інж. архітекта А. Осадци дерев'яну церкву, що нагадує нам наші церкви в Карпатах.

В 1969 р. багато зроблено, щоб викінчити внутрішнє устаткування. Будівничий Юрій Костів закінчив оббивати кедровими дошками внутрішні стіни церкви, заложив балюстраду хорів і вложив дубову паркетову підлогу в захристії.

Майстер дерев'яної декоративної роботи Станислав Кіра зробив іконостас за проєктом інж. архітекта Аполінарія Осадци.

Образи до іконостасу й великий запрестольний образ Матері Божої намалював мистець Петро Холодний (мол.) з питомою йому майстерністю та з глибоким знанням старинного українського іконописання.

Одначе до повного викінчення внутрішнього устаткування ще бракують: царські ворота, дияконські двері, чотири малі павуки, різьблені свічники, 20 лавок.

В церкві заведено електричне огрівання на холодні місяці року.

Для тих, що не можуть поміститися в церкві літом — заведено мікрофони та голосники перед церквою.

Викінчено залю під церквою, що буде потрібна для сходин та імпрез.

Викінчується великий павук. Запляновано поставити стилеву дерев'яну дзвіницю.

На підставі перепису українського населення в Глен Спей, Н. Й., сучасний стан такий: 150 домів і 90 закуплених площ під будову нових домів. У літніх місяцях живе в Українському Селі коло 500 дорослих і 230 дітей, не враховуючи ще стільки гостей.

26-го квітня Українське Село відсвяткує традиційний український Великдень. Прибуде Преосв. Владика Кир Йосиф, Єпископ Стемфорду. Початок Великодної відправи о год. 8 ранку. Співатиме хор української церкви св. І. Хрестителя з Нюарку під проводом проф. М. Добоша. Після Богослуження відбудеться свячення пасок на площі біля церкви. Потім буде спільне сніданння в ресторані панства Ляховичів — „Глен Спа Ресторан". О год. 2-ій по пол. молодь з Пласту й СУМА з Нюарку (100 осіб) виведуть гагілки на площі біля церкви. На цей традиційний Великдень просять повбирати дітей в українські народні одяги, бо запрошені фільмові репортери.

Іван Дурбак

В УІА ВІДКРИТО ВИСТАВКУ ПИСАНОК

Ню Йорк. — У неділю 12-го квітня ц. р. тут в Українському Інституті Америки відбулося відкриття виставки і конкурсу писанок. Показ з ділянки народного мистецтва провів Музей Народної Творчости СУА. До конкурсу стануло 17 писанкарок із найближчої околиці нашої Метрополії, між ними й кілька з більш віддалених сторін, як із стейтів Огайо чи Мишиген. Окремо від цього конкурсу була влаштована виставка писанок із різних частин України. Виставку відкрила п-ні Стефанія Пушкар, голова Союзу Українок Америки. Коротке слово про значення й роди писанок виголосила п-ні Лідія Бурачинська, її заступниця. Зчерги п-ні Пушкар пояснила нечисленним гостям писанки виставки і конкурсу. Виставка триватиме до 3-го травня ц. р. Тоді ж буде проголошений вислід конкурсу.

Сенатор Дадд на Чайному вечорі в Гартфорді, Конн.

Щоб вшанувати гідно українську жінку - героїню за її подвиги при вихованні нового покоління, яке стоїть сьогодні в авангарді боротьби за відновлення української держави, ОЖ ОЧСУ влаштувало 12-го квітня в УН-Домі Чайний Вечір з доповіддю та багатою мистецькою програмою. Позитивним явищем цього вечора було те, що цю програму, під проводом голови Об'єднання Жінок, змонтувала і вповні виконала тут вже народжена наша молодь.

Ці святкування відкрила голова Відділу п-ні Марія Нестерук, а доповідь виголосила п-на Надя Кравець — голова ТУСМ. Вичисляючи імена жінок - героїнь з княжої давнини по сьогодні, вона сказала, що українське жіноцтво на протязі того часу зложило безчисленні жертви в змаганнях за кращу долю свого народу і цим здобуло собі належне місце в рядах невмирущих, а чини їхні навіки записані будуть золотими буквами в нашій славній історії. Маленька марта Колінська відрецитувала вірш „Поклін героїням" та зложила в стіп пам'ятника китицю рож. Сольо на фортепіяні відіграла п-на Уляна Вінярська, після чого квінтет сумівок в складі: Оля Кебало, Славка Шеґда та Оля Сяня і Христя Дутки відспівали ніжно „Я сьогодні від вас від'їжджаю" і „Марічка". Відтак сумівська оркестра під орудою проф. Маркова відіграла „Привіт жінкам стейту Коннектикат" його власної композиції. Під акомпаніямент цієї ж оркестри дует — пані Марків п-ні Сметанюк — відспівав милозвучно: „Рушничок" і „Вечірній дзвін", за що публіка нагородила їх рясними оплесками.

Достойним гостем вечора був сенатор Томас Дадд, якого при вході на залю привітала п-ні Марія Нестерук, при чому медалю княгині Ольги вручив Куцман Тарас, а китицю цвітів Марта Колінська. В своїй 45 хвилинній промові сенатор вказав на трудноці, серед яких приходилось йому працювати в Сенаті в останніх роках, заявляючи, що ці клопоти робили йому різні ліві елементи за його тверду і безкомпромісову поставу проти комунізму. В дальшому сказав, що є добре обзнайомлений з українськими проблемами, та що кожного року з нагоди січневих роковин виголошував в Сенаті відповідні до цих відзначень промови, котрі були запротоколовані в Конґресових Рекордах. Заторкнув рівнож різні проблеми, що стоять перед Америкою і світом та на кінець звернувся за підтримкою в його поновному перевиборі до Сенату.

Н. П.

ГНІЗДОВСЬКИЙ І ПАНЧАК У ЗБІРНІЙ ВИСТАВЦІ

Ню Йорк. — Два відомі українські мистці — Яків Гніздовський і Василь Панчак — беруть участь у виставці 19-ох творців різної національности, як групи членів організації „АЕА" — Артістс Еквіті Ассосіейшен — у Ню Йорку, в ґалерії тієї організації 1780 Бродвей, недалеко 57 вул., помешкання 1205. Виставка охоплює образи й скульптури, була відкрита 13 квітня ц. р. і триватиме до 1 травня ц. р.

ЗА МАЙБУТНЄ „ІНШИХ ЕТНІЧНИХ ГРУП" У КАНАДІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

дах цих груп застосовано аналітично - порівняльну методу, яка вказує на умовну силу чи слабості кожної групи зокрема, в тому числі й української. Отак, наприклад, в ділянці рідного шкільництва українська група веде перед тільки щодо кількости шкіл (170 в порівнянні з 157 німецьких, 57 польських, 24 жидівських та 22 італійських); щодо кількости учнів наші школи стоять уже на другому місці (з 8,702 учнями в порівнянні із 12,623 німецькими, 5,038 жидівськими, 1,000 польськими й і. учнями), а коли йдеться про кількість рідношкільних учителів, то українська група стоїть уже на шостому місці (109 учителів), далеко після німців (280), жидів (246), поляків (142), італійців (113) і латишів (110).

У книзі є багато інших статистично - порівняльних таблиць, начерків, даних. Вона заслуговує на пильну увагу керівників громадського життя, як і всіх громадян, зацікавлених розвитком і збереженням мов і культур інших етнічних груп, що в своїй суті творять багатомовну й багатокультурну мозаїку в офіційному двомовному й двокультурному (англо - французькому) контексті.

БІЛЯ МІСТЕЧКА САЛЯНШ У ФРАНЦІЇ ВІДКОПАЛИ з-під звалищ снігу 72-гу жертву лявіни, яка в четвер минулого тижня присипала санаторію для хворих на легені, здебільша дітей, і два сусідні доми. Дощі, які впали під кінець минулого тижня, збільшили загрозу нових лявін у французьких Альпах.

НАСЕЛЕННЯ СССР НАРАХОВУВАЛО на 15 січня ц. р. 241.748.000 осіб — стверджує переведений там недавно перепис населення. Москва має 7.061.000 мешканців, Київ є третім з черги найбільшим містом в СССР з 3.513.000 мешканців, Харків стоїть на сьомому місці і має 1,223.000 мешканців. Національну статистику проголосять згодом.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

ВШ. М. Б., Морістави, Н. Дж.: Дякуємо за пораду відносно військової термінології. Вона в „Свободі" та в інших наших публікаціях справді далека від одностайної. Радо скористаємо з Вашої поради.

ВШ. І. Н., Чикаго: Лист, допис і, зокрема, голуби — чудові. Радо використаємо.

ВШ. І. С - ий, Елкгарт, Індіяна: Дякуємо за надіслане, але з таких фотографій в газеті нічого не виходить, тільки чорна пляма. Шкода, бо читачі „Свободи" напевно раді були б побачити українських дітей в Північній Індіяні, що влаштували Шевченківську Академію.

ВШ. К. М., Дітройт: Ваше „спростовання" цілком подібне до того, що: „неправдою є, що половина урядовців краде, натомість правдою є, що половина урядовців не краде". Зробимо Вам прислугу і не надрукуємо.

ВШ. П. Т., Рочестер: Дякуємо за надіслане, але матеріялів, до яких автори мають такі застереження, редакція не приймає і не розглядає.

ВШ. В. К., Ню Йорк: Пишете „кілька слів" на повних чотири сторінки і таки не сказали чого собі від нас бажаєте, крім того, щоб нас „качка копнула".

Ділюся з Рідними, Приятелями й Знайомими міста Бережан сумною вісткою, яка наспіла з України, що мої Дорогі Двоюрідні Сестри

бл. п.
ЯРОСЛАВА й ЗИНОВІЯ ТИЛЯВСЬКІ

упокоїлися в Бозі в Теребовлі, в місяці березні ц. р. на протязі двох тижнів. Похоронені на місцевому цвинтарі.
Прошу про Молитви за Спокій Душ Покійних.

БОГДАН КОЗАК з РОДИНОЮ
215 Otis St., Hartford, Conn. 06114

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ моєї Дорогої ДОНЕЧКИ

бл. п.
ЗЕНОВІЇ ГЛАДЧУК

буде відправлена
СЛУЖБА БОЖА
в ЦЕРКВІ СВ. МИХАЇЛА
при Chestnut St., в Йонкерс, Н. Й.
в понеділок, 27-го квітня 1970 року
о год. 7-ій рано
на яку Приятелів і Знайомих запрошує
МАМА з РОДИНОЮ

Замість квітів на свіжу могилу Незабутнього Вуйка
бл. п. ТЕОДОРА РОЖАНКОВСЬКОГО
складаємо 20.00 долярів
на Фонд „Церква в Потребі".
Торонто, Канада — Віра і Ярко ВЕРГАНОВСЬКІ

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА СВІЖУ МОГИЛУ
бл. п. НЕОНІЛІ БОРИСОВ
ЖЕРТВУВАЛИ 20.00 ДОЛЯРІВ
НА СИРОТИ У НІМЕЧЧИНІ ЧЕРЕЗ СХС.
О. і М. ЗАЦУХНІ

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого та Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА і ДІДУНЯ
СЛ. П. СОТНИКА УНР

ЮХИМА КУХАРЧУКА

в середу, дня 29-го квітня 1970 р. о год. 6:30 веч.
на УКРАЇНСЬКОМУ ПРАВОСЛАВНОМУ ЦВИНТАРІ
в БАВНД БРУКУ, Н. Дж.
НАД ЙОГО МОГИЛОЮ
буде відправлена
ПАНАХИДА
ЗА СПОКІЙ ЙОГО ДУШІ
на яку запрошується Товаришів Зброї, Приятелів та Знайомих.
Прибиті горем:
дружина ВІРА
ДОНЬКА, СИН і ВНУКИ

Шкільна молодь відзначила 200-ліття Івана Котляревського у Філядельфії

Філядельфія. — Ювілейним концертом відзначила Школа Українознавства та релігії при парафії св. Покрови 200-ліття засновника нової української літератури Івана Котляревського. Свято відбулось 22 березня в залі „Тризуба", заходами Батьківського Комітету і о. пароха Михайла Борисенка, в присутності 750 осіб старших і дітей та молоді. В програмі були: слово директора Школи В. Басюка, доповідь учня Л. Кривуші про автора „Енеїди", супроводжувана деклямаціями у виконанні учнів, доповідь Л. Граур про „Наталку Полтавку" і спогад про одну з вистав тієї п'єси, що його прочитав С. Гаврась; деякі сцени з „Наталки Полтавки" виконали Н. Терещенко та І. Праско. Після перерви тріо у складі П. та І. Праско й Н. Терещенко співало пісні з „Наталки Полтавки" та ще декілька інших пісень виконали Б. Турченюк і Н. Терещенко, при фортепіяні Ліля Мельник, вокально-музичне керівництво А. Лисенко.

Відділи УНС змагаються за першенство...

(Закінчення зі стор 1-ої)

444 з Саскатуну, який до кінця березня придбав 20 членів. За цими передовими Відділами йде три десятки Відділів, які придбали десять або більше членів.

У згаданих Відділах найбільш активними були відділові секретарі.

У Відділі в Етобікок організував членів секретар Ярослав Бурій. Йому допомагає в організуванні членів колишня членка Клюбу Заслужених Союзовців, його дружина пані Анна Бурій. Теж секретареві Відділу 221 в Чикаго, головному радному Тарасові Шпікулі, допомагає в конвенційній кампанії його дружина пані Марія Шпікула, а крім цього також касир Відділу, проф. Іван Михальцевич. Секретарем другого чикаґівського Відділу ч. 379 є один з найбільш успішних організаторів членів Михайло Семків. Також на плечах відділового секретаря лежить тягар праці в часі цієї конвенційної кампанії, як перед нею, в далекому Саскатуні. Недавно обраний секретарем Лев Вовк зумів у короткому часі стати не лише передовим секретарем, але й одним з найбільш успішних організаторів членів.

В часі, як подаємо цю вістку, до названих Відділів і їх відданих організаторів, прибуло других стільки. Щодня прибувають до головної канцелярії цілі в'язанки членських аплікацій й можна сподіватися, що до конвенції більшість Відділів і всі дотеперішні союзові організатори придбають стільки членів, що закваліфікуються до почесного звання будівничих УНСоюзу в цім конвенційнім році.

„ЛІСОВА ПІСНЯ" В НЮ ЙОРКУ

(ВІДГУК НА ВИСТАВУ)

Шедевр української самобутньої драматургії „Лісова Пісня" Лесі Українки, написана 1911-го року, ледве в останньому півстолітті став більш доступний і зрозумілий широкому українському глядачеві. Драма-феєрія, написана, сказати б, високим стилем, привернула увагу не лише українського глядача. „Лісова Пісня" йшла вже в перекладі на грузинську мову на Кавказі і в перекладі на німецьку мову в Берліні, а 20 років тому її ставив Театр-Студія Йосипа Гірняка в Ню Йорку... Але авторові цих нотаток не відомо, щоб „Лісову Пісню" ставили молодь і діти, не на дитячо-молодечій, а на висоті справжнього театру. Таке щастя — для виконавців і для глядачів, припало на долю Студії Мистецького Слова в Ню Йорку, під керівництвом п-і Лідії Крушельницької. Студійці працювали над виставою кругло рік, вистава тривала у „Фешен Інституті" дві з половиною години, але вони промайнули таким же чарівним сном, яким є і ця драма-феєрія, написана на межі реального й мітичного, щоденного й святкового, жорстоко-земного і піднесено-радісного.

Драму людських вдач, характерів і серця — або ж відсутности серця, так яскраво виведену Лесею Українкою, мабуть, годі дійсно до кінця розкрити без музики і танку. Композитор середньої ґенерації д-р Ігор Соневицький створив музику для „Лісової Пісні", що з дискретного супроводу на початку дійства переходить у кінці в майже оперової сили звучання, дарма що це були тільки фортепіяно — д-р І. Соневицький, скрипка — Рафаел Венке та клярнет, який бездоганно імітує поліську сопілку — Джан Мозес. Цікавими були короткі балетні зариси сцени — хореографія випускниці Київської балетної школи п-і Ольги Ковальчук-Івасівки, однак, як на виставу-феєрію їх мало бути б більше. Мізансцени, постава молодечих голосів, артикуляція й дикція, врешті — українське звучання складної мови твору з уст дітей і молоді (від 6 до 20 рр.) тут народженої, як і вірне трактування цього високопоетичного твору, що сягає, мов та вершина, і землі й неба одночасно, — це великий успіх мистця сцени і режисера п-і Лідії Крушельницької, яка виявила й попередніми виставами, що вона могла б легко керувати першим - ліпшим ТЮГ-ом в Україні, самозрозуміло, у вільній Україні, де ставили б нарешті Лесю Українку. Її ж проєкти костюмів — стилево-реалістичні, волинські і так казково- романтичні мітичних персонажів, пошиті жертвенними матерями здібних юних виконавців, могли б бути більш казковішими, але тоді між персонажами - людьми і персонажами з озер, скель і лісів був би занадто великий „розкол", чого напевно не бажала б авторка твору. Присутня на виставі рідна сестра великої Лесі видатна культурна діячка п-і Ізидора П. Косач-Борисова в перерві між діями коротко схарактеризувала цю молодечу нюйоркську виставу „Лісової Пісні" словами: „Пані Лідія Крушельницька досягла недосяжного!" Цікава була її характеристика декорацій, що мали зображувати стару вербу, березу та дуба: „Це нові часи, може бути модерна декорація. Але є модерна декорація естетична і є модерна декорація не естетична". З опиту багатьох глядачів, захоплених виставою, виходило б, що прегарні світляні ефекти, за які відповідав Володимир Касіян, і прегарна драма душ на сцені — не перегукувались із занадто стриманою й через те переускладненою декорацією, хоча в останній дії (пень стятого столітнього дуба і білий березовий хрест над могилою такого людяного дядька Лева) —актор Михайло Гаврилюк — цей фраґмент декорації промовляв ще найбільше.

„Що сльози там, де навіть крови мало"! — гукала хвороблива тілом, але непереможна духово Леся Українка до свого пригніченого народу. Закликаючи до боротьби: „Вставай, хто живий, в кого думка повстала", найбільша українська поетка одночасно закликала й до плекання найвищих духових якостей і чеснот в українському народі. Шляхетність думок, дій і почуттів, нерозривна пов'язаність з матір'ю-землею і божественною природою, що є втіленням найвищої краси на землі — це не висловлені вголос ідеї Лесі Українки, які поетка-драматург так блискуче висловила в „Лісовій Пісні". До нерішучого, затурканого життєвими обставинами Лукаша (Тарас Яремко, занадто стриманий аж до третьої дії, де він виявив акторський хист) Мавка не даремно звертається: „Нехай говорить серце!".. Мавка не має душі, вона — дитина лісу, але й вона має серце. Природа має більше серця, ніж деякі люди, хоча вони є частиною природи. Таких філософських думок у цій драмі є значно більше.

Блискуче доносить їх не лише словом, а й грою, мімікою, одягом, ледь помітним жестом молода акторка надзвичайного хисту Наталка Чума. Їй вторить, мабуть, не менше обдарована і вже чи з не трохи більшим сценічним досвідом Христя Сливоцька — Перелісник у червоно-крилатому одязі. Не раз важко повірити, що Ліда Прокоп — це молода людина, так переконливо вона виконувала свою неприємну ролю Лукашевої матері. Багато даних виявила Уляна Ільницька в ролі русалки, як і здібна Ліда Голюка в ролі Килини, лише декуди й злегка перешаржовуючи. Часом не вірилось глядачам, що перед ними не старий досвідчений актор — Михайло Гаврилюк, який створює шляхетний образ старшої людини великого серця. В попередній вістці у „Свободі" про виставу „Лісової Пісні" у „Фешен Інституті" були названі всі виконавці, і щоб їх не перелічувати знову, варто сказати, що увесь ансамбль творив добру мистецьку цілість та виявив, що може дати українському театрові і глядачеві за кордоном талановитий режисер-постановник в особі п-і Лідії Крушельницької.

Наступного, 1971 р., минає століття з часу народження геніяльної поетки Лесі Українки. Кожне українське скупчення в Америці й Канаді втратило б велику нагоду вшанувати велику Лесю, не запросивши Студію Мистецького Слова з Ню Йорку до себе на гостинний виступ з „Лісовою Піснею".

Леонід Полтава

Літературним ранком вшанували Т. Шевченка в Ірвінґтоні, Н. Дж.

В неділю 5-го квітня, в Православній Церкві св. Тройці, після Служби Божої протопресвітер о. А. Селепина відправив Панахиду з участю церковного хору, за спокій душі Т. Шевченка. Після Панахиди всі вірні зайшли до церковної залі. Ранок розпочався співом „Заповіту". Святочне слово під назвою „Безсмертний Шевченко" виголосила учителька п-і М. Вожаківська. Учні Рідної Школи та церковний хор виконали дальші точки програми, що складалася з монтажу із творів Кобзаря та інших поетів, деклямацій, хорових і музичних, добре підготованих, виступів під керівництвом учительки п-і М. Вожаківської та дириґента проф. С. Вожаківського.

На особливу увагу заслуговують такі учні: Вабенко Таня, Яворська Надя, Домарацька Ліда, Гаврошенко Ганя, Ната і Люда Кулик, Ніна Чернецька, які добрим знанням української мови та вмінням передати зміст творів захоплювали присутніх.

Ранок закінчили співом „Ще не вмерла Україна". Голова парафіяльного уряду п. М. Федчун подякував учителям, церковному хорові, учням та всім присутнім за участь у вшануванні пам'яти безсмертного Т. Шевченка.

Марія

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ДМИТРО БАКАЛЯР, член УНС Відд. 76 Б-ва св. Ів. Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., помер 12 січня 1970 р. Нар. в 1893 р. в с. Росалин, Зах. Україна. Став членом УНС в 1927 р. Полишив у смутку 2 доньки: Ольгу і Марію. Похорон відбувся на цвинтарі Gate of Heaven.

Вічна Йому Пам'ять!

В. Салабун, секр.

ІВАН ЗАЛУТА, член УНСоюзу Відд. 372 Т-ва І. Франка в Плейнфілд, Н. Дж. помер 24 березня 1970 р. на 63 р. ж. Нар. в с. Проснуте, пов. Сянки, Україна. Став членом УНС в 1950 р. Полишив у смутку дружину Теодозію. Похорон відбувся 28 березня 1970 р. на цвинтарі Holy Redeemer в С. Плейнфілд, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

П. Ярема, секр.

МИХАЙЛО МАЛИНОВСЬКИЙ, член УНС Відділ 182 Т-ва Українська Січ в Кліфтон, Н. Дж., помер 28 березня 1970 р. на 63 р. ж. Став членом УНС в 1949 р. Полишив у смутку дружину Євгенію, 2 дочки і сина. Похорон відбувся 31 березня 1970 р. на цвинтарі Gate of Heaven, Hanover, N.J.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

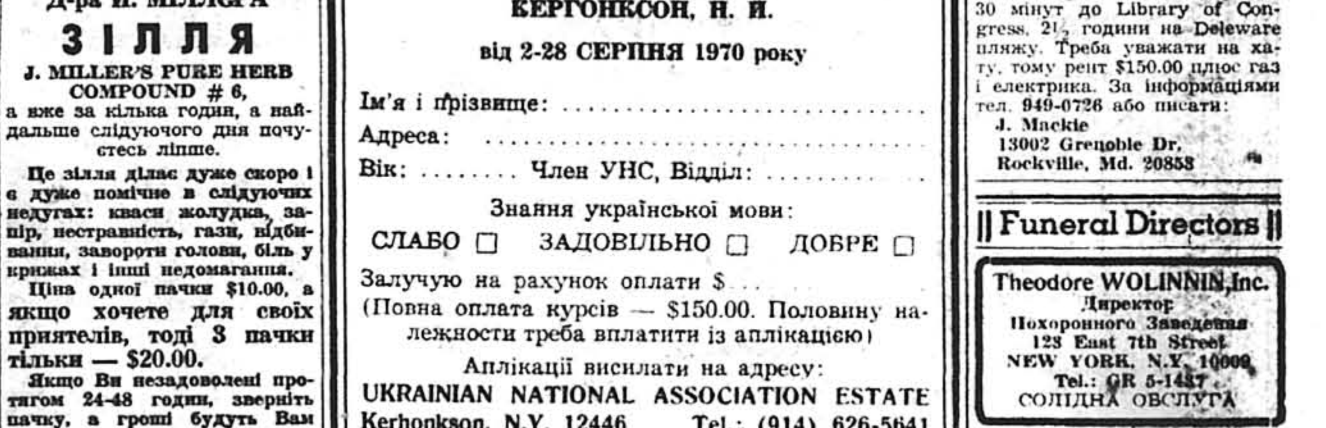
ANNA SULEK, членка УНС Відд. 212 С-ва св. Марії в Wheeling, W. Va., померла 2-го лютого 1970 р. Стала членкою УНС в 1933 р. Полишила в смутку 2 доньки: Стелю і Джіллі. Похорон відбувся 5-го лютого 1970 р. на цвинтарі Кальварія в Wheeling, W. Va.

Вічна Їй Пам'ять!

Марія Кудляк, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6354. Наомі прибула задля Тарзана

Ти врятував мене, Тарзане, від тих божевільних жорстоких мото-мотів! Тепер я прибула, щоб допомогти тобі!

Сотнику Дикий Коте! Я мусів привезти її! Я чув, як вона сказала ґенералові Їтсонові, що Тарзан — це її чоловік і що вона хоче прийти до нього! Так ось вона тут!

Медсестра Наомі зголошує: чи тобі подобається моя зачіска?

Але ми дістали тут смертельну епідемію, між оцих хворих дунів, медсестро Наомі! Це не місце для тебе!

Мій великий, чудовий, несміливий мужчино! Коли ти не хочеш поцілувати мене, то я тебе поцілую!